

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Mal 264214 19 Spp
Banjaluka, 07.6.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci, odlučujući o zahtjevu Osnovnog suda u Banjaluci za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj: 71 0 Mal 264214 17 Mal, na osnovu odredbi člana 61. v) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – dalje: ZPP), člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik RS“ broj: 9/14 do 67/18), te člana 4. stav 4. i člana 12. Pravilnika o radu sudskih odjeljenja (broj: 118-0-SuI-14-000 458 od 6.2.2015. godine), na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 07.6.2019. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev Osnovnog suda u Banjaluci za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj: 71 0 Mal 264214 17 Mal koje glasi:
„Da li je kod ugovora o osiguranju između osiguravača i ugovarača osiguranja, gdje su osiguranici radnici (koji nisu potpisali ugovor), nadležan rješavati sud za koji su osiguravač i ugovarač osiguranja postigli sporazum o mjesnoj nadležnosti, ili sud opšte mjesne nadležnosti, ili se radi o izberivoj nadležnosti u sporovima za naknadu štete“.

Obrazloženje

U pravnoj stvari tužitelja D.D. iz B., koga zastupaju punomoćnici D.K. i V.K., advokati iz B. (u daljem tekstu: tužitelj) protiv tuženog „U.o.“ DD S. (u daljem tekstu: tuženi), radi isplate sume osiguranja u iznosu od 1.400,00 KM, Osnovni sud u Banjaluci je podneskom broj: 71 0 Mal 264214 17 Mal od 20.5.2019. godine, pozivom na odredbu člana 61a. stav 1. ZPP, zatražio rješavanje spornog pravnog pitanja.

Predmet spora u konkretnom predmetu je zahtjev tužitelja da se obaveže tuženi da mu isplati osiguranu sumu, po osnovu ugovora o osiguranju koji je zaključen između njegovog poslodavca, kao ugovarača osiguranja i tuženog, kao osiguravača.
Tužitelj, mjesnu nadležnost suda u Banjaluci, kojem je i podnio tužbu, temelji na odredbi člana 37. ZPP, koja govori o nadležnosti po mjestu u kome se nalazi poslovna jedinica pravnog lica. U odgovoru na tužbu, tuženi je istakao prigovor mjesne nenadležnosti pozivajući se na Opšte uslove za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja (u daljem tekstu: Opšti uslovi), koji su sastavni dio ugovora o osiguranju broj: P41-1000001328 i kao takvi uručeni poslodavcu tužitelja, kao ugovaraču osiguranja, kojim je (član 26.), u slučaju spora između ugovarača osiguranja odnosno osiguranika i osiguravača, ugovorena nadležnost Općinskog suda u Sarajevu.

Prvostepeni sud je ovaj prigovor našao osnovanim, pa se već u fazi pripremanja glavne rasprave, pozivom na odredbu člana 26. Opštih uslova, člana 19. stav 1, 28. i 52. ZPP, oglasio mjesno nenadležnim, nalazeći da postoji sporazum o mjesnoj nadležnosti na koji je ukazao tuženi u odgovoru na tužbu.

Odlučujući o žalbi tužitelja Okružni sud u Banjaluci, rješenjem broj: 71 0 Mal 264214 19 Gž od 14.05.2019. godine, ukida prvostepeno rješenje i predmet vraća na dalji postupak.

Nalazi da je sporazum o nadležnosti Općinskog suda u Sarajevu, zaključen između tuženog i poslodavca tužitelja, zbog čega se ne može odnositi na tužitelja niti ga obavezivati, jer nije bio ugovorna strana u tom sporazumu. Svoj stav pravda sadržajem odredbi člana 149. i 153. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04), te člana 52. ZPP.

Osnovni sud nije nastavio postupak, nego je zatražio rješavanje naprijed navedenog spornog pravnog pitanja. U svom zahtjevu tvrdi da ima više takvih predmeta (na desetine) i upućuje na suprotan stav, povodom istog pravnog pitanja (istog tuženog), izražen u odluci istog Okružnog suda broj: 77 0 Mal 044595 16 Gž od 12.04.2016. godine i odluci broj: 71 0 Mal 228661 17 Gž od 08.11.2018. godine, te daje dodatno obrazloženje, u prilog svom stavu da je u konkretnoj situaciji nadležan rješavati sud čiju nadležnost su ugovorili osiguravač i ugovarač osiguranja, jer da takav sporazum obavezuje i stranke koje su pristupile takvom ugovoru (u konkretnom slučaju tužitelja).

Odredbom člana 61a. stav 1. ZPP je propisano da će prvostepeni sud, po službenoj dužnosti (kao u ovom slučaju) ili na prijedlog stranke pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Republike Srpske za rješavanje spornog pravnog pitanja, ako u postupku pred tim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav prema spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima. Taj zahtjev, saglasno odredbi člana 61b. stav 1. Zakona o parničnom postupku, treba da sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja. Sud će uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

Proizlazi, da odluka o spornom pravnom pitanju, prije svega, mora biti od uticaja na odluku suda u konkretnom predmetu u kojem se traži rješavanje tog spornog pravnog pitanja, kao i od uticaja na odlučivanje u većem broju drugih predmeta koji se vode kod prvostepenog suda. Drugačije tumačenje navedene odredbe bi bilo preširoko i otvorilo bi mogućnost da u bilo kojem predmetu sud i stranke mogu tražiti rješavanje bilo kojeg spornog pravnog pitanja. Dakle, za pokretanje postupka rješavanja spornog pravnog pitanja, prema odredbama člana 61a. do 61d. ZPP, koje uređuju taj postupak, potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke i to: da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom; da je ono od značaja za odlučivanje o predmetu postupka u konkretnom predmetu; da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom i da o tom pitanju nije ranije rješavao Vrhovni sud Republike Srpske. Proizlazi, takođe, da se ovaj postupak može pokrenuti samo prije donošenja prvostepene odluke, pa je isključena primjena ovog instituta kada je prvostepena odluka već donesena i potom ukinuta od strane drugostepenog suda.

Iz navedenog prikaza stanja u predmetnom postupku proizlazi da formulirano sporno pravno pitanje nije od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudom. Radi se o procesnopravnom pitanju koje se tiče mjesne nadležnosti suda u konkretnoj i sličnim parnicama, a ni na koji način ne utiče na odluku o predmetu postupka u meritumu. Pored toga, zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja je stavljen nakon što je usvojena žalba tužitelja, ukinuto prvostepeno rješenje i drugostepeni sud ukazao da je prvostepeni sud zauzeo pogrešan stav o tom pravnom pitanju. Prvostepeni sud se ne slaže sa stavom drugostepenog suda, a ukazuje i na suprotno mišljenje istog drugostepenog suda izraženom u dvije ranije odluke. Dakle, stav o predmetnom pravnom pitanju su nižestepeni sudovi već zauzeli, ali su njihovi stavovi kontradiktorni.

Naprijed izneseni razlozi ukazuju da nisu ispunjeni procesni uslovi iz čl. 61a. ZPP za rješavanje spornog pravnog pitanja. Ovo tim prije što sud u svom prijedlogu nije učinio vjerovatnim, odnosno nije dokazao da kod prvostepenog suda ima više ovakvih predmeta.

Zato je odlučeno kao u izreci, temeljem odredbe člana 61v. stav 1. ZPP.

Zamjenik Predsjednika Građanskog odjeljenja
Gorjana Popadić